

Tidskriften *Kommentar* om maj-68 och efteråt

Vi har nedan samlat de artiklar som tidskriften *Kommentar* publicerade efter majrevolten i Frankrike 1968. Den första är en längre artikel om det franska kommunistpartiets roll (publicerades i 2 nummer av tidskriften). De övriga behandlar främst olika aspekter av utvecklingen *efter* 1968 (fram t o m slutet av 1971).

Innehåll

Majrörelsen och kommunistpartiet (del 1)	2
Maktstruktur, arbetsdelning och privat ägande	3
Franska kommunistiska partiet.....	3
Majrörelsen och kommunistpartiet (del 2)	6
Fredlig väg till socialismen	6
”Samla alla demokratiska krafter”	7
Landssorganisationen CGT – ”byråkrati” och centralism.....	7
Starka fästen inom industrin.....	8
De första strejkerna i maj 1968	8
Majhändelserna – ett revolutionärt uppsving?	9
Post festum	9
Inte bara en lönekamp	9
Revolutionär innebörd.....	10
Litteratur om Frankrike 1968-69	11
Nanterre 1970.....	12
Franskt vänstersamarbete mot förtrycket	16
1968: Trycket ökar	16
Bred politisk bas.....	17
Frankrike efter maj 1968	18
Nytt uppsving för folkets kamp.....	18
Polisen förstärks	19
Polisbrutalitet	19
Provokationer och terror.....	19
Rättsväsendet politiseras	20
Exempel på straff	21
Nya repressiva lagar	22
Slutsats	23

Ur *Kommentar* nr 11-12 1969 (del 1) och 1 1970 (del 2)

Frankrike 1968, 1969, 1970...

Majrörelsen och kommunistpartiet (del 1)

av Anders Ekman*

Den s k majrevolten i Frankrike förra året fick stor uppmärksamhet i massmedierna.

När de dramatiska händelserna var över upphörde också massmediernas intresse. För det är både svårare att förstå och att skriva om vad majhändelserna har betytt för den fortsatta utvecklingen i landet. Men det är inte mindre viktigt. Den franska regeringen har nu, för första gången efter maj 68, öppet vågat kritisera franska kommunistpartiet.

Anders Ekman inleder här en analys av kommunistpartiet. Han kommer också, särskilt i en följande artikel, att närmare granska majrörelsen och partiets förhållande till den.

Den 30 december 1967 talar general de Gaulle till det franska folket. Han säger bl a: "Bland alla dessa länder som skakats av så många kriser kommer vårt land fortsätta att statuera ett exempel på effektivitet vad gäller att sköta sina affärer."

Men Frankrike skulle inte undgå sina stötar.

Den 3 maj 1968 stängs fakulteten i Nanterre och den politiska agitationen når Sorbonne. Polisen ockuperar Sorbonne. Studenterna svarar med demonstrationer och gatustrider. Studenter, unga arbetare och gymnasister kämpar sida vid sida på barriaderna natten mellan den 10 och 11 maj. Den 13 maj defilerar c:a 800.000 parisare under röda baner och fanor. 10 miljoner arbetare går i strejk i hela landet.

Frankrike har fått känna på "stöterna" som de Gaulle talade om. Men bourgeoisin och de kapitalägande klasserna kan mindre än två månader senare åter tillskansa sig "makt och ordning". Utgången av den största folkrörelsen i Frankrikes historia blir bl a den att regeringspartiet inte bara säkerställer sina positioner vid de allmänna val som utlysts av de Gaulle. Det vinner ytterligare 5 proc av rösterna. Den socialdemokratiska mittenvariantens andel sjunker från 18,7 till 16,5 proc, kommunistpartiet förlorar drygt 2 proc av sina röster och går från 22,4 till 20,2 proc, motsvarande en förlust på c:a 600.000 väljare.

Vad ligger bakom detta?

Kan man som det franska kommunistpartiet kasta en stor del av skulden på de "vänster-extremister" som spred skräck och oro i folkets led? På de revolutionära organisationer för studenter och arbetare som betecknade regeringspartiet som "fruktans parti", ett parti som spelade på borgerlighetens ingrodna skräck och rädsla för den socialistiska revolutionen? Kan man kasta hela skulden på s k "smågrupper" av alltför "vänstervridna" revolutionärer som mötte upp bakom barriaderna och på arbetsplatserna och som betecknade de allmänna valen som ett förräderi mot arbetarklassen?

Redan Engels har förvisso observerat parisarnas revolutionära "övertro" beroende på "det myckna talet om revolution". Men varken den revolutionära "övertron" eller den borgerliga skräcken för en socialistisk revolution är någon förklaring. Oavsett om de är ingrodna eller inte i den franska samhällsbyggnaden, i någon sorts fransk "folksjäl" eller liknande, kan man på sin höjd konstatera att fenomenen finns där. De förklarar ingenting.

* Anders Ekman är verksam som översättare och frilansjournalist.

Maktstruktur, arbetsdelning och privat ägande

Vad som förklarar någonting är den rådande maktstrukturen, arbetsdelningen och det privata ägandet av produktionsmedlen. Som det ser ut idag har regeringsmakten en oinskränkt kontroll över t ex massmedia. Detta är i och för sig bara en följdföreteelse till den rådande klassindelningen, men den gaullistiska propagandan under maj och juni 1968 har stor del i den franska vänsterns valnederlag förra året. Och den har denna del i förklaringen bara därför att den franska vänstern – till vilken jag räknar kommunistpartiet – accepterade att avsluta den mäktiga strejk- och ockupationsrörelsen med en valkampanj som fick föras på de villkor som dikterades av det borgerliga, kapitalistiska klassamhället och av dess regeringsmakt.

Vad som hände i Frankrike under dessa två hektiska månader i maj och juni 1968 var inte fråga om vad den ”blandekonomiske” redaktören för tidskriften *L'Express* kallade ett franskt ”uppvaknande” som slutade i en borgerlig tönnrosasömn. Det var fråga om ett revolutionärt uppsving som av olika orsaker saknade en fast och adekvat ledning.

Till de olika orsakerna kan man räkna den revolutionära vänsterns ev ”övertro” på att ordet revolution, på att den politiska agitationen ensam skulle kunna göra susen. Man kan kalla detta för ett subjektivistiskt misstag, för ett utslag av *voluntarism* – nämligen tron att politiska avgöranden kommer till stånd med viljans hjälp, tron att ”politik är att vilja” (Olof Palmes recept).

Till orsakerna hör också CGT:s och PCF:s inställning till dels ”studentrevolten”, dels arbetarklassens aktiva kamp och fabriksockupationer. CGT betyder *Confédération Générale du Travail*. CGT är motsvarigheten till den svenska kommunistiska landsorganisationen – om det fanns någon. PCF betyder *Parti Communiste Française*, det Franska kommunistiska partiet.

Låt oss nämna något om CGT och PCF, om det Franska kommunistiska partiet och dess närbesläktade landsorganisation.

Franska kommunistiska partiet

Partiet har en lång tradition bakom sig som vi här inte närmare behöver gå in på. Man kan nämna att det var först år 1936 som PCF lyckades överskrida den gräns som gav partiet mer än 10 proc av väljarkåren. Partiet uppnådde då 12,7 proc av avgivna röster. Partiet har under årens lopp brottats med problemet att vinna röster från en förhållandevis moderat väljarkår till vänster om den etablerade borgerligheten och kapitalistklassen. Partiet har haft att brottas med ett inflytande inom de egna leden från dessa moderata krafter och – vid decennierna omkring sekelskiftet – med vissa anarkistiska och därefter trotskistiska element. Detta har lett till uppbyggandet av en stark inre kärna, av en stark centralledning – som under årtionden anslutit sig till den stalinistiska linjen i såväl inhemska som utrikiska frågor.

Man kan med rätta tala om en ”stalinistisk stelbenthet” – även om den aktuella kritiken av denna stelbenthet kommer en smula för sent, finns alltför mycket ”utanför” partiets egna kretsar. Den ”stalinistiska stelbentheten” har på senare tid i viss mån ersatts av en ideologisk linje som hävdar den franska kommunismens rätt att forma en självständig, nationell linje – i samråd med mera moderata, socialdemokratiska och rentav borgerliga riktningar, men under partiets ovillkorliga ledning och kontroll. En logisk utveckling av det ”stalinistiska draget” i partiets politik och struktur, som visserligen bygger på de erfarenheter som gjorts, som inte ändrar dess strukturer, men vars rätta beteckning snarare är revisionism än stalinism.

Trogna väljare

Partiets problem vad gäller att vinna stöd hos befolkningen för sin tämligen orörliga linje har nämnts. Partiets politik ledde dock ganska snabbt till att man lyckades slå rot och skapa be-

tydelsefulla fästen i vissa regioner och inom vissa yrkeskategorier. Fr o m 1945 kan partiet uppvisa en förvånansvärt stor beständighet, en stående väljarkår från år till år.

Det franska kommunistiska partiet har både fel och förtjänster. Men det kan uppvisa Frankrikes stabilaste väljarkår. Detta har gjort det möjligt för partiet att spela en avgörande roll under klasskampen, bl a ledde partiet den s k "folkfronten" 1936 med framgång och spelade en pådrivande roll i den franska motståndsrörelsen. Ett av de intressantaste dokumenten från denna tid utgörs av författaren Louis Aragons anteckningar i form av en romansvit, "Les Communistes". Samme Aragon gjorde ett "kamratligt" men misslyckat försök att medla mellan de revolutionära studenterna på gatan och den kommunistiska partiledningen.

Att den kommunistiska väljarkåren verkligen är stående visas av huvudorganet *L'Humanité's* upplagesiffror, som 1955 var 169.000 och 1965 205.000, något som inte innebar någon reell ökning eftersom man under samma period såg tidningsdöden härja bland 7 andra kommunistiska landsortstidningar. Totalt för hela landet har den kommunistiska pressen i själva verket varit stadd på tillbakagång.

År 1947 såldes totalt 2.770.000 ex av olika pressorgan för det Franska kommunistiska partiet. Motsvarande siffror för åren 1953, 1955 och 1965 är: 900.000, 800.000 och 400.000.

Dessa siffror motsvarar inte någon reell nedgång i partiets andel i väljarkåren eller i antalet medlemmar. Man bör snarare tala om en klyfta som bildats mellan den kommunistiska pressens spridning och partiets verkliga inflytande, en klyfta som på många sätt utgör ett allvarligt problem för centralkommittén, och som illustreras av gaullisternas och de fascistiska reaktionärernas valseger efter händelserna i maj och juni 1968.

Ovanstående siffror är självfallet blott ett urval ur den tillgängliga statistiken. Följande urval uppgifter om antalet medlemskort kan emellertid också belysa partiets ställning: 1947 utlöpte 907.785 medlemskort, 1966 sjönk antalet till 425.800. 1950-talet uppvisar här en långsam tillbakagång, i början av 1960-talet uppstår en relativ stabilisering i fråga om antalet medlemskort och mellan 1961-1967 vinner PCF 50.000 nya medlemmar. CGT:s medlemstal var i juli 1968 401.631. Siffrorna är dock av praktiska skäl inte helt jämförbara. Sedan juli 1968 gör CGT anspråk på inte mindre än 450.000 nya medlemmar – en uppgift som det är svårt att f n verifiera.

Kommunistpartiets viktigaste tidningar

DAGSTIDNINGAR	La Terre
L'Humanité	Le travailleur de la Somme
La Marseillaise	MÅNADSTIDSKRIFTER
Liberté de Lille	La Nouvelle Critique
L'écho du centre (Limoges)	Les Cahiers du Communisme
Le petit Varois	Les Lettres Françaises
VECKOTIDNINGAR (sammanlagt 23)	La Pensée
L'Humanité Dimanche	Miroir Sprint (sport)
L'Humanité de l'Alsace-Lorraine	
France Nouvelle	

Var fjärde arbetare är kommunist

Det borgerliga socialdemokratiska "samlingspartiet" fick uppleva ett förkrossande nederlag i 1969 års val, Deferre fick bara 5,07 proc av rösterna medan kommunistpartiets kandidat Duclos erhöll 21,52 proc (3,92 resp 16,61 proc av väljarkåren). Det betyder i klartext att en av

fyra franska arbetare röstar för kommunistpartiet. Enligt opinionsundersökningar är klassmedvetenheten inom den kommunistiska väljarkåren också större än inom andra partiers väljarkårer. Det relativa bakslaget 1968 uppvägs mer än väl av framgången för Duclos 1969. Partiet är fortfarande den enda ledande socialistiska kraften i dagens Frankrike.

Partiet har antagligen också gjort ganska betydande nyrekryteringar sedan i maj och juni 1968. Uppgångar såväl som nedgångar på detta plan motverkas dock av den ”demokratiska centralism” som partiet tillämpar men som ofta visat sig vara i bästa fall ”byråkratisk”. Procentsatsen av antalet nytillkomna invalda ledamöter i dess centralkommitté uppvisar en fallande kurva åren 1954-67. Ett urval kan ge en uppfattning om detta: 1945 – 62 proc nyinvalda, 1947 och 1950 28 proc, 1961 – 16 proc, 1964 – 26 proc och slutligen år 1967 – blott 5 proc.

Uppgifter som ovanstående måste tolkas med viss försiktighet. Det är blott alltför lätt att falla in i kören av kritiker som talar om ”stalinism” och ”byråkrati”. Verkligheten är ofta mer komplicerad än så. Ovanstående antyder dock något om de huvudsakliga förutsättningarna för partiets politiska, ideologiska och organisatoriska linje.

Till frågan om den borgerliga och den fascistiska reaktionens valseger i anslutning till den så kallade ”majrevolten” 1968 måste nämnas att den möjliggjordes därför att de revolutionära krafterna i Frankrike inte ägde någon stark och demokratiskt centraliserad ledning. Det Franska kommunistiska partiet gjorde visserligen anspråk på att utöva denna ledning. Partiets hårdföra polemik mot vissa anarkistiska, trotskistiska och marxist-leninistiska revolutionära riktningar är bara ett uttryck för det motsatsförhållande som fortfarande råder mellan partiet och den revolutionära arbetar- och studentrörelsen i Frankrike tagen i dess helhet. Denna helhet är naturligtvis en fiktion: det är inte fråga om någon enhetlig revolutionär rörelse eller om någon samlad revolutionär rörelse eller om någon samlad revolutionär opposition gentemot bl a kommunistpartiet och CGT. Faktum är att det Förenade socialistpartiet PSU (*Parti Socialiste Unifié*) i likhet med den näst största och mer ”moderata” landsorganisationen CFDT (*Confédération Française Démocratique du Travail*) intog en mera böjlig och stundom ”opportunistisk” linje i förhållande till de pådrivande revolutionära krafterna vid basen.

Borgerlig skrämselfhicka

Man kan diskutera förtjänster och nackdelar i detta avseende. De revolutionära krafternas splittring och motsatsförhållandet mellan å ena sidan CGT/PCF och å den andra vissa pådrivande revolutionära men kommunistiskt icke ”ortodoxa” krafter bakom det revolutionära uppsvinget i maj och juni kan kanske sägas vara de två viktigaste faktorerna som ledde till att ”rörelsen” pacificerades efterhand. Och om denna pacificering sker på bekostnad av arbetarnas och studenternas mobilisering och länkas in i en valrörelse på det borgerliga klassamhällets villkor kan man – som marxist! – inte vänta annat än en dialektisk omsvängning av bl a opinionen och av de konkreta revolutionära arbetsvillkoren. En hänvisning till att borgerligheten fått skrämselfhicka på grund av de småborgerliga och anarkistiska studentgruppernas revolutionära tongångar och stridsberedskap är bara ägnad att beslöja den gaullistiska statsapparatusens polisiära och militära karaktär och funktionssätt liksom regeringsmaktens mobilisering av de fascistiska elementen i samhället.

– En bättre förståelse av majhändelserna 1968 och av dess konsekvenser i det nuvarande Frankrike förutsätter att vi ser lite närmare på partiets ideologiska och politiska linje. Det kommer att ske i en kommande artikel.

Litteratur

Allmänt om franska kommunistpartiet

Caute, D, *Communism and the French intellectuals 1914-1960*, London 1964.

Fejtö, F, *The French communist party and the crisis of international communism*, MIT, Cambridge (Mass), 1967.

Lichtheim, G, *Marxism in modern France*, Columbia Univ. Press 1968.

Wohl, R, *French communism in the making*, Stanford UP 1966.

Belleville, P, *Une nouvelle classe ouvrière*, Juillard, Paris 1963.

Fauvet, J, *Histoire du parti communiste français*, Fayard, Paris 1964.

Garaudy, R, "Peut-on être communiste aujourd'hui?", trasset, Paris 1968.

*

Fougeyrollas, P, *La conscience politique dans la France contemporaine*, Denoël, Paris 1963.

Kriegel, A, *Les Communistes français*, Senil, Paris 1968.

Hamon, L, *Les nouveaux comportements politiques de la classe ouvrière*, PUF, Paris 1962.

Majrörelsen och kommunistpartiet (del 2)

Genom att studera konkreta handlingar och förslag som las fram av kommunistpartiet våren 1968 kan vi bättre förstå majhändelserna i Frankrike. Från denna utgångspunkt fortsätter Anders Ekman här sin analys av utvecklingen i Frankrike under 1968 och 1969. Han utgår bl a från en del uttalanden av kommunistpartiets ledare Waldeck Rochet. Vidare behandlas den roll landsorganisationen CGT spelat.

Det franska kommunistpartiets inställning till majhändelserna 1968 och till de aktuella förutsättningarna i dagens Frankrike utgår från den grundläggande insikt som kom till uttryck redan vid det sovjetiska kommunistpartiets sjunde kongress år 1918; den socialistiska revolutionen är – hävdade man – inte lika lätt att genomföra i de avancerade kapitalistländerna:

Att påbörja en revolution utan förberedelser i ett land där kapitalismen fått sin utveckling, där den frambringat en kultur och en demokratisk organisation åt alla människor utan undantag, det vore ett misstag, en absurditet. (Ur Lenins tal vid den VII:e partikongressen, 7 mars 1918.)

Alldeles i början av år 1968 lät Waldeck Rochet publicera vissa tankegångar som bygger på bl a ovanstående insikt. Rochet konstaterar *för det första* att sen 1917 har en mängd nya och säregna situationer uppstått i världen: den socialistiska revolutionens utformning kan inte längre hänföras till något mekaniskt schema som är giltigt för alla länder.

Man säger *för det andra* att imperialistländerna försvagats genom uppkomsten av socialistiska stater som Sovjetunionen, att utvecklingen av monopolkapitalismen i ett land som Frankrike skapar objektiva förutsättningar för ett enande av alla anti-monopolkapitalistiska krafter som kan omfattar samtliga klasser inom befolkningen.

Och *för det tredje* att den aktuella frågeställningen i dag är om de kommunistiska socialistiska krafterna kan närma sig varandra i syfte att ena arbetarklassen, något som är nödvändigt för socialismens seger.

Fredlig väg till socialismen

Rochet inbjuder alla demokratiska partier till ett samarbete för att inrätta en verklig demokrati som skulle kunna skapa fördelaktiga villkor för kampen mot monopolkapitalet och för socialismen. Att ta makten från monopolkapitalisterna och borgarklassen behöver i och för sig inte innebära att man gör sig till en dogmatisk anhängare av att detta oundvikligen måste ske med hjälp av våld och väpnat uppror. Den fredliga vägen till socialismen möjliggörs av att alla demokratiska och framstegsvänliga nationella krafter – med andra ord majoriteten av

befolkningen – går samman för att därmed omintetgöra borgarnas och kapitalisternas försök att vända armén mot folket för att återta makten.

För Waldeck Rochet och hans partivänner var det uppenbarligen så att någon sådan kraftsamling inte förelåg under maj och juni 1968 som kunde uppvisa en ideologisk mobilisering, en generalstrejk och en stridsberedskap utan motstycke i modern fransk historia. I det franska kommunistpartiets ögon fanns det något mycket viktigare, en förutsättning som saknades, nämligen att socialistpartiet i Frankrike förkastar sin nuvarande politik som bottnar i klassarbete för att ställa sig till kommunisterna och bedriva en effektiv kamppolitik för demokrati och socialism.

Man kan givetvis diskutera om denna förutsättning är särskilt realistisk eller inte. Det är riktigt att förutsättningen inte var uppfylld i maj 1968. Ett visst samarbete hade visserligen utvecklats 1967 mellan de två betydelsefullaste landsorganisationerna CGT och CFDT, men detta närmande hade vid 1968 års ingång knappast lett till några mer upplyftande resultat. Uppenbarligen betraktar man från kommunistiskt håll inte ”majrevolten” som något försuttet tillfälle att göra revolution eller att ens inrätta en ”demokratisk” regering i gaullistregimens ställe. När – och om – tillfälle till aktiv revolutionär kamp infinner sig bestäms av kommunistpartiets och CGT:s centralorgan, inte av arbetarnas konkreta kamp och stridsberedskap. Detta är en av hemligheterna bakom ”majrevoltens” och det revolutionära uppsvingets öde och även bakom utgången av parlamentsvalet 1968.

”Samla alla demokratiska krafter”

Partiets linje hade i denna fråga senast formulerats på kongressen i Nanterre 1967. Linjen består i att ”på ett effektivt sätt samla alla demokratiska krafter till en allians kring ett gemensamt regeringsprogram med udden riktad mot monopolkapitalet till stöd för arbetarklassens viktiga krav.” PCF:s och CGT:s linje sammanfaller i denna fråga. Den påminner om det enhetsfrontstänkande som 1936 ledde till större framgångar än år 1968 – trots att antalet strejkande vid dessa två tillfällen var 2 miljoner jämfört med nu senast 10 miljoner! Arbetet på att ena de progressiva och de kommunistiska krafterna är det enda sant revolutionära arbete som för närvarande kan bedrivas i dagens Frankrike, enligt Rochet.

Att störta regimen med hjälp av andra än de av borgerligheten tillåtna ”legala” medlen såsom parlamentsval, presidentval, universitetsval – som bojkottades av marxist-leninister och trotskister men inte av kommunistiska studenter – förhandlingar mellan monopolkapitalet och arbetarnas representanter i fackförbunden o s v, betraktas av Waldeck Rochet på förhand som en äventyrlig vänsteropportunist.

I den mån PCF:s linje är fastslagen s a s på förhand och inte låter sig rubbas av händelsernas gång kan man – som under majhändelserna 68 – finna det berättigat att tala om en dogmatism. Frågan om fredlig eller icke fredlig övergång till socialismen avgörs ju exempelvis inte på pappret utan av historiens egen rörelse. Man måste ha klart för sig att frågan om vänsteropportunist resp högeravvikelse måste avgöras med hänsyn till det konkreta läget. Annars riskerar man att hamna i en ideologisk och organisatorisk stelbenthet som inte tillåter anpassning till den konkreta verkligheten.

Landssorganisationen CGT – ”byråkrati” och centralism

Låt oss nu betrakta CGT. Problemet dyker här upp i annan form. Eftersom CGT i princip inte bedriver politisk propaganda tar det sig organisatoriska uttryck – ”byråkrati” och centralism.

CGT är uppbyggt på samma sätt som. CGT-FO eller ”Force Ouvrière” som uppstod genom att organisationen delades i två hälfter 1947. De s k bassyndikaten – som under sig har avdelningar och undervisningar – är den grundläggande enheten. De väljer i laga ordning sina

representanter till förbundskongressen, som sammanträder blott vart annat år och som har till uppgift att ta ställning till den politik som förts av den avgående förbundsledningen i ”moraliska och finansiella” frågor. Förhållandet mellan basen och förbundskongressen är demokratiskt d v s valen sker nerifrån och upp. Men paradoxalt nog har förbundskongressen, detta ”högsta beslutande” organ, inget direkt inflytande på förbundsledningen.

Till förbundsledningen kan räknas dels den administrativa kommissionen med omkring 35 medlemmar, dels och framför allt den konfederala byrån med c:a 12-14 medlemmar. Till-sättning av dessa två organ sker inte i demokratisk ordning ”nerifrån och upp”. De väljs i stället av den nationella förbunds-kommittén, som inte äger något samband med den demokratiska representativa kongressen. Den nationella förbunds-kommittén är i sin tur inte vald. Den består i stället av generalsekreterarna från departementsföreningarna och industri-federationerna. Dessa samlar de olika fackföreningarna inom de olika sektorerna som befinner sig på en och samma plats eller inom ett och samma departement.

Departementsföreningarna är alltså lokala, samordnande organ som tillerkänns en viss autonomi men vars uppgift samtidigt består i att genomföra de beslut som fattas av kongressen. Det finns alltså organisatoriskt både en vertikal – demokratisk – och en horisontell struktur inom CGT. Detta leder till det paradoxala faktum att högsta förbundsledningen väljs av ett organ, den nationella förbunds-kommittén, som i sin tur inte är direktvald.

Starka fästen inom industrin

I likhet med kommunistpartiet har CGT sedan gammalt befast sin ställning bland arbetarna inom framför allt det industriella området. Rekryteringen har sedan början av 60-talet uppvisat stora framsteg. Uppskattningsvis finns det f n drygt 2 miljoner CGT-anslutna lönearbetare, alltså inte mer än c:a 15 proc av Frankrikes 14 miljoner lönearbetare. Siffran är något bättre inom den industriella sektorn, där anslutningen kan beräknas till uppemot 25 proc.

Vid sidan av den relativt ringa anslutningen har CGT att brottas med vissa finansiella problem. En arbetare som strejkar på egen hand (d v s ”vilt”) eller som inte återgår till arbetet på CGT:s direktiv kan räkna med att själv få ersätta den inkomst han förlorar. Därför sa förbundsledningen i juni 1968 att ”varje uppmaning att återgå till generalstrejk ... bör betraktas som en farlig provokation”. Man anslöt sig 100-procentigt till PCF:s taktik, såg med skepsis på studenternas försök att skapa kontakter med arbetarna.

De första strejkerna i maj 1968

CGT:s generalsekreterare Seguy hoppas att den allmänna opinionen i CGT skulle se den ”stora, lugna kraft som kommit för att återinföra ordningen genom att organisera” strejkerna och ockupationerna. I själva verket hade de betydelsefulla första strejkerna den 14 och 20 maj 1968 huvudsakligen blossat upp som resultat av det basarbete som utförts bland arbetarna av framför allt marxist-leninister och trotskister. CGT:s ”stora, lugna kraft” vad gäller att – som man säger – organisera dessa strejker blev därför liktydigt med att kontrollera och sedan avveckla dem. Allt i enlighet med CGT:s egna materiella problem och kommunistpartiets etablerade linje. Seguy säger: ”Valen gav ett näraliggande och konkret perspektiv åt vår ständiga kamp för demokrati. Det låg i arbetarnas intresse att leda rörelsen till ett framgångsrikt slut så att valen kunde försiggå under normala former för att arbetarna skulle kunna fortsätta och komplettera sin aktion”.

Men valen hade föreslagits av de Gaulle och kan inte ses som annat än ett försök från statsmakten och monopolkapitalets sida att bryta arbetarnas enhet, splittra dem och på detta sätt åter bli herrar över situationen.

Seguy måste därför rättfärdiga sig själv när han – som Waldeck Rochet och kommunistpartiet – uppmanar arbetarna och väljarna att följa det monopolkapitalistiska klassamhällets spelregler. Han säger sig därför veta att ”de 10 miljoner strejkande arbetarna inte krävde att arbetarklassen skulle få makten utan de krävde bättre levnads- och arbetsvillkor, och den överväldigande majoriteten av dem uttryckte ... sin tillgivenhet för demokratin under parollen ‘folkregering’ ”.

Majhändelserna – ett revolutionärt uppsving?

Man vill alltså inte *tvinga* regeringen på fall, man vill övertala den att självmant gå sin väg. Men den franska regeringen är inte mycket mer än hantlangare åt monopolkapitalet och borgarklassen, och illusionismen bakom Seguys ord avslöjar sig själv då det i ett annat uttalande från CGT heter att ”tillgripandet av allmänna val ... utgör ett första politiskt bakslag för de maktavstånd”. Man tar rentav avstånd från allt revolutionärt innehåll i den mäktiga generalstrejken och de landsomfattande ockupationerna. Majhändelserna har i de fackförbundsansvarigas ögon minst av allt varit fråga om något revolutionärt uppsving. Henri Krasucki, sekreterare i CGT och redaktör för dess veckotidskrift *La Vie Ouvrière*, uttryckte sig den 24 juni 1968 på följande sätt:

”Statsmakten har försökt framställa strejkerna som ett subversivt företag, detta i avsikt att skrämman upp en del av befolkningen. Den har i detta syfte använt sig inte bara av de våldsamerheter som den själv släppt loss, utan också av den aktivitet, de ytterligheter och det våld som utövats av de äventyrliga vänstergupperna, och den har lyckats med detta.”

PCF:s och CGT:s ”strategi” under majhändelserna bygger alltså på tanken att mittenklasserna först måste sluta upp kring arbetarnas kamp mot monopolkapitalet. Men det går för det första självfallet inte att resonera på detta statiska sätt och säga: först allmän uppslutning, sedan aktion!

Det går för det andra inte så lätt att svänga sig undan ansvaret för det revolutionära uppsvingets misslyckande 1968 genom att skjuta skulden och ansvarsbördan över på vänstergupperna. De är inte så rotfasta inom arbetarrörelsen som den traditionella kommunismen, men i gengäld äger vänstern ett betydande och aktivt inflytande på bl a universitetsnivå.

Post festum

Vad CGT och PCF presenterar så här *post festum* är under alla förhållanden ingen klartänt analys: det är helt enkelt ett självförsvar. I andra hand är det en fråga om att hålla fast vid de riktlinjer som drogs upp 1967. Dessa drogs upp med tanke på de konkreta förhållanden före maj 1968 som emellertid förändrades i ett enda slag. Man kan tillägga att de stämmer bättre överens med den verklighet som existerar nu än den som fann en ny rörelseriktning under maj och juni förra året.

Det kan här inte bli fråga om att mera specifikt analysera CGT:s olika manövrer under den korta perioden av revolutionärt uppsving i Frankrike 1968. Det räcker med att påminna oss om att de subjektiva villkoren för majrevoltens uppkomst kännetecknades av spontanitet och att rörelsen bland studenterna fick en stundtals mycket borgerligt anarkistisk prägel, för att förstå CGT:s och PCF:s linje. Man avböjde allt samröre med studenterna, organiserade separata demonstrationer präglade av ”lugn och ordning”, skyndade sig att förhandla med monopolkapitalet och regeringsmakten om löneförhöjningar, o s v.

Inte bara en lönekamp

Georges Séguy måste ha fått en chock när han den 27 maj begav sig till Renault-fabriken i Pari; för att framlägga resultatet av dessa överenskommelser: han blir helt enkelt utbuad av arbetarna som fortsätter strejken och fabriksockupationen.

Det revolutionära uppsvinget i maj och juni var inte nåenting så enkelt som en fråga om höjda löner eller bättre arbetsvillkor. Och Séguys ser som enda väg att klara sig ur denna knipa att säga att CGT givetvis inte tänker avblåsa strejken eftersom CGT inte har givit order om strejk. Detta svär mot den officiella uppfattningen inom CGT där det heter att denna landsorganisation i själva verket varit den ledande kraften bakom hela arbetarrörelsen under maj och juni!

CGT:s och PCF:s handlingar under maj och juni 1968 leder inte bara till ett bekräftande av den rådande arbetsdelningen mellan intellektuellt och manuellt arbete. De leder också till ett nerbrytande av mycket av arbetarnas styrka i kampen mot monopolkapitalet. Under maj och juni 1968 skedde detta genom att man steg för steg riktade in arbetarnas intresse på löneförhandlingar med den ”legala” överheten på arbetsmarknaden: monopolkapitalet i förbund med staten som arbetsgivare, genom att isolera arbetarna sektor för sektor under förevändning av att arbetarklassen eljest skulle bli helt isolerad från de övriga klasserna genom den kapitalistiska diktaturens och de ”anarkistiska” studentgruppernas försorg!

Låt oss blott påminna om att PCF:s – och CGT:s – linje bygger på en analys som var gjord innan man ställdes inför det oanade revolutionära uppsvinget som ett svårbemästrat faktum. Analysen – och lika lite den linje som byggde på analysen – visade sig inte tillämpbar på händelseförloppet, såvida man inte med tillämpbarhet avser en rent mekanisk sådan.

Revolutionär innebörd

Men arbetarnas och studenternas kamp under maj och juni 1968 ägde en revolutionär innebörd. Det var inte enbart fråga om lönekamp, om kamp för förbättrade anställningsvillkor, arbetsvillkor, o s v. Eller kort och gott: den var inte bara kvantitativ utan också kvalitativ.

Vad betyder då detta? Det betyder att den kamp som inletts inte kunde, segra, att arbetarna inte kunde få sina krav tillgodosedda annat än genom total samhällsomvandling, vilket är liktydigt med revolution. Men det betyder inte alls – som en annan sagesman för CGT, André Berteloot gör gällande – att de rent kvantitativa kraven följs upp genom att ”de demokratiska krafterna tillsammans med arbetarklassen gör upp om ett gemensamt regeringsprogram.”

Detta är i grund den linje som CGT – med hjälp av PCF:s offentliga politik – velat tillämpa för att tvinga monopolkapitalet till reträtt och för att genom kommunistpartiets försorg hemföra en seger vid de väntade parlamentsvalen.

Någonstans är det uppenbart att man misstagit sig.

Eller var det möjligen så att situationen i Frankrike aldrig blev revolutionär?

Det är uppenbart att ingen situation blir ”revolutionär” om de föregivet revolutionära partierna och fackförbunden inte arbetar på att utveckla den därefter.

Låt mig avslutningsvis citera ur Kinas kommunistiska partis ”Förslag rörande den internationella kommunistiska rörelsens allmänna linje”:

”Om det proletära partiet förhastat sätter i gång en revolution innan de objektiva betingelserna mognat skulle detta vara ’vänster’-äventyreri. Men det skulle vara högeropportunist om det proletära partiet icke vågade ställa sig i ledningen för en revolution och gripa statsmakten när de objektiva förutsättningarna mognat.”

Och:

”Det är fel att vägra använda parlamentariska och andra legala kampformer, när de kan och bör användas. Om emellertid ett marxist-leninistiskt parti hemfaller åt legalism eller parlamentarisk kretinism och inskränker sig till att föra kamp inom de av bourgeoisin medgivna gränserna,

kommer detta oundvikligen att leda till att det avsvär sig den proletära revolutionen och proletariatets diktatur.”

Det är i huvudsak utifrån dessa iakttagelser som man med någon framgång kan bedöma det Franska kommunistiska partiets och CGT:s handlande under det revolutionära uppsvingets tid i maj och juni 1968.

Litteratur om Frankrike 1968-69

Badiou/Jancovici/Menetrety/Terray: *Contribution au problème de la construction d'un parti marxiste-léniniste de type nouveau* (Maspero 69)

Bensaid/Weber: *Mai 1968: une répétition générale* (Maspero 68), i sv öv. på Partisan-förlaget, 69 [på marxistarkivet: [Maj 1968, en generalrepetition](#)]

Comité d'Action Renault-Cléon: *Notre arme c'est la grève* (Maspero 68)

Comité d'Action Santé: *Hôpital = silence, répression* (Maspero 69) Comité d'Action Sorbonne-Vincennes-Nanterre:

– *Le putsch monétaire, la crise dans la bourgeoisie française après le mouvement révolutionnaire de mai* (Maspero 68)

Comité d'Action Lycéens: *Les Lycéens gardent la parole* (Seuil 68)

Frankrike -68: kampen fortsätter (dokumentsamling utgiven av arbetsgruppen för stöd åt de franska aktionskommittéerna 68)

Glucksman A: *Stratégie et révolution en France 1968* (Bourgos 68)

Krivine A: *La farce électorale* (Seuil 69)

Mouvement du 22 mars: *Ce n'est qu'un début, continuons le combat* (Maspero 68)

Guin Y: *La commune de Nantes* (Maspero 69)

Lefebvre N: *L'irruption de Nanterre au sommet* (Editions Anthropos 68)

Morin/Lefort/Coudray: *Mai 1968: la Brèche, premières réflexions sur les événements* (Fayard 68)

Rocard M: *Le P.S.U. et l'avenir socialiste de la France* (Seuil 69)

Mandrin J: *Socialisme ou social-médiocratie* (Seuil 69)

Salini L: *Mai des prolétaires* (Editions Sociales 68)

Touraine A: *Le mouvement de Mai ou le communisme utopique* (Seuil 68)

UNEFISNESup: *Le livre noir des journées de mai* (Seuil 68)

– *Ils accusent* (Seuil 68)

– *Quelle université, quelle société?* (Seuil 68)

Vive le Communisme: *Mai 68: Emergence des luttes – Mai 69: Trahison révisionniste, impréparation, erreurs* (Git-le Coeur 69)

Ur *Kommentar 7-70*

Nanterre 1970

Fyra studenter har gjort denna intervju med Jean-Francois Lyotard, lärare vid universitetet i Nanterre. Han deltog i stridigheterna vid Nanterre i våras. Intervjun kan ses som ett dokument om hur situationen förändrats vid Nanterre sedan 1968 under majhändelserna.

Alltsedan maj 1968 har de franska undervisningsmyndigheterna sökt locka över revolutionära och progressiva studenter på den reformistiska vägen: reformer ska lösa alla akuta utbildningsproblem. Olivier Guichard, fransk undervisningsminister efter Edgar Faure, deklarerade den 14 april i år framför nationalförsamlingen – med tydlig adress till gaullistiska ”vänner av ordningen” –: ”Den ständiga omsorgen om den allmänna ordningen får inte ge oss en deformerad bild av verkligheten, och hindra oss från att genomföra reformer eller miss-tänkliggöra reformerna”.

Samtidigt ökar repressionen, d v s ”den allmänna ordningen”. Några veckor före Guichards uttalande skapades en universitetspolisstyrka i Paris. Den består av 300 poliser som lyder under undervisningsdepartementet, och inte som vanliga poliser under inrikesministeriet eller försvarsministeriet. Universitetspoliserna bär uniform, men inte (synliga) vapen.

Och kommunistpartiets tidningar, fackföreningar och medlemmar kräver att regeringen ”upplöser” de revolutionära grupper som de kallar ”fascistmaoister”. Partiorganet *l'Humanité* påstår paradoxalt nog samtidigt att dessa grupper är betalda och ledda av regeringen.

Den påstådda reformviljan, den alltmer ökande repressionen, de öppna och våldsamma attackerna mot vänsterstudenter från kommunistpartiets sida, allt detta har skärpt situationen på de franska universiteterna. Ett av uttrycken för denna skärpning var sammanstötningarna mellan poliser och studenter i Nanterre i mars. Vi har vänt oss till Jean-François Lyotard med frågor om Nanterre-händelserna de revolutionära perspektiven i Frankrike idag.

Lyotard är lärare i filosofi i Nanterre och deltog i stridigheterna den 3 mars i år. För två år sedan arbetade han med 22-marsrörelsen. Han har nyligen tillsammans med en grupp Nanterre-studenter skrivit en artikel om de senaste händelserna (publicerad i april-numret av *Temps Modernes*).

Vad ser du för samband mellan händelserna i Nanterre 1968 (april–juni) och i mars 1970?

Lyotard: De två rörelserna är mycket olika. 1968 mobiliserades de flesta studenterna på en ganska reformistisk bas. Många engagerade sig i rörelsen därför att de ville förbättra universitetet. Endast 22-marsrörelsen hade ett större politiskt perspektiv, och det var deras linje som kom att dominera då. Men massan av studenter deltog på grund av sitt missnöje med universitetet. Det förklarar för övrigt att rörelsen krympte ihop så snabbt efter juni 1968.

Det som hände i mars 1970 var mycket annorlunda. Tunnelbanepriiserna i Paris ökade kraftigt. Organisationerna *Ligue Communiste* (Kommunistiska förbundet, trotskister i IV Internationalen), och framförallt *Gauche Proletarienne* och *Vive la Revolution* (Proletära Vänstern och Leve Revolutionen, maoister) bedrev en aktiv kampanj på tunnelbanestationerna. Kampanjen ledde till att en mängd människor under flera dagar struntade i att betala på tunnelbanan. Flera sammanstötningar mellan maoister och kommunistpartiets fackliga ombudsmän ägde rum.

Som svar på kommunistpartiets försök att hindra kampanjen, och som svar på vad som skrevs om den i *l'Humanité*, beslöt medlemmar av *Gauche Proletarienne* att i Nanterre ”förbjuda” kommunistpartiets tidningar inom universitetsområdet. Något som naturligtvis orsakade

konflikter och slagsmål mellan partianslutna studenter (som ju just säljer den "förbjudna" pressen inom universitetet) och de andra.

Högerprofessorerna gör i denna situation ett försök att eliminera vänsteraktivisterna genom att påverka universitetets dekanus Paul Ricoeur, undervisningsministeriet och den allmänna opinionen. De lägger fram en motion vid fakultetsrådets sammanträde som kräver att polis skall tillkallas. Samtidigt påstår man sig förfoga över en mängd material om olika "brott" som begåtts inom universitetsområdet – bl a rörande ockupation av en tom lokal som gjorts om till daghem, och om de unga araber och portugiser från intilliggande slumområden som ofta vistas på universitetet. Detta sk material har ingen fått se. Avsikten var att "brotten" skulle göra det lättare att besluta om polisingripande på universitetsområdet.

Fakultetsrådet bifaller också motionen, och dekanus utfärdar en alarmerande deklARATION om "våldet och oroligheterna" vid fakulteten. Följande dag omringas universitetsområdet av polisen.

Högergruppens hypotes var att "den tysta majoritetens sunda reaktion" dvs passivitet, skulle göra det möjligt att isolera aktivisterna. Men så gick det inte. Polisen hade ännu inte hunnit tränga in på universitetsområdet när aktivisterna gick till attack – ett faktum som det vore helt felaktigt att dölja. Reaktionen från polisens sida var våldsam. Och dagen därpå slogs minst 2 000 studenter mot polisen som vid flera tillfällen tvingades till reträtt. Men inte finns det 2 000 organiserade vänsteraktivister i Nanterre: de flesta var helt enkelt "vanliga studenter". Det var också en stor överraskning att studenterna i juridik – kända för sin passivitet – deltog mycket aktivt i bataljen.

Högerns manöver för att isolera vänsteraktivisterna misslyckades alltså. Stämningen var märkbar, våldet nådde en nivå som man aldrig tidigare upplevt i Nanterre (under maj 1968 var polisen sällan där). Det var verkligen öppet krig: snöstorm, rök från tårgasgranater, grupper på alla tak som bombarderade polisen eller tömde hinkar med vatten för att få gasen att lägga sig, alla ingångar barrikaderade och polisen sköt tårgasgranater på allt som rörde sig, in genom fönstren.

Inga för Nanterre "främmande element" deltog i slaget eftersom allt hände mycket snabbt efter ett stormöte. Bataljen började klockan halv fyra och slutade halv åtta. Mars 1970 i Nanterre har ingenting med 1968 att göra. Nu gäller det inte universitetsreformer utan det rör sig om massmobilisering mot repression, en öppen attack mot polisen och systemet.

Är det ändå inte något särskilt med Nanterre som gör att det hänt mer där än på andra franska universitet?

Lyotard: Jo, Nanterre är det enda kompletta universitetet i Frankrike dvs ett universitet av amerikansk typ. Ett helt universitetsområde med studentbostäder intill. 1968 uppstod rörelsen i studentstaden och 1970 var det viktigt att Nanterre inte bara består av byggnader utan även har en "campus". Man "banaliserar" campusen, dvs gör området till allmän plats. Då lyder det inte längre under universitetsmyndigheterna, utan under inrikesministeriet och det är lättare att sända dit polis.

Vilken betydelse har enligt din mening händelserna i Nanterre i mars och andra liknande aktioner?

Lyotard: Det viktigaste är inte det fysiska våldet utan initiativet. Initiativet är alltid en överträdelse. I tunnelbanan var det en dubbel överträdelse. Man "överträdde" spärren när man normalt betalar och överträdde den offentliga platsen, där man "normalt" inte talar med sina grannar. Jag talar om hur kampanjen mot prishöjningarna i tunnelbanan ledde till att en massa

människor tog tunnelbanan från och till sina arbetsplatser utan att betala, och hur en livlig diskussion fördes mellan folk som inte kände varandra.

Den 3 mars överträdde man fakultetsrådets bestämmelser och vägrade låta polisen ”upprätthålla ordningen”. Varje initiativ – på fabriker eller kontor – är också en överträdelse av fackföreningens föreskrifter och åtgärder. Denna typ av överträdelse proklamerar inte, den genomförs. Här har vi den stora skillnaden mellan denna rörelse (Nanterre 1970) och de politiska smågrupperna (les groupuscules). Smågrupperna håller sig till det talade ordets område, men *alla verbaliserade överträdelser kan sugas upp av systemet*. Systemet upptar i sig självt kritiken när den utförs i ord: man kan uttala vilka ord som helst runt ett sammanträdesbord, de kan bli föremål för förhandlingar och avgöranden. Överträdelse i sak är en kritik som inte kan uppfångas, den slår hål på systemet och skapar för ett tag en situation där förhållandena inte förmedlas av tunnelbanebiljetter, tidningsideologier eller universitetsinstitutioner.

Vad gäller den kamp som förs i Nanterre nu, så är den egentligen inte ”politisk”: dess syfte är inte att ta makten, inte ens den politiska makten. Än mindre söker man få fram nya samtalspartners. Att gå till attack mot systemet kan knappast innebära att man kräver nya anslag eller ”demokratisering”. Universitetet är en del av systemet som kapitalistiskt och byråkratiskt fenomen. Att systemet är kapitalistiskt innebär inte att det ligger i händerna på vissa stora (helst utländska) trustar, utan att det i detta fall tvingar universitetet att fungera som ett organ för att producera kvalificerad arbetskraft. Eller som Pompidou sa i ett radio- och tv-tal den 15 mars: ”Om nationen lägger ned så mycket pengar och gör så stora ansträngningar för universitetet, så är det för att få ungdom som arbetar, som är allvarligt lagd och kan vara till någon nytta. Detta är universitetets syfte och målsättning.”

Universitetet är det byråkratiska systemets blomsterprydnad, det är den institution som ger tillträde till samtliga andra institutioner. Därför är kunskapskontrollen så viktig. Diplom och examina får man om man accepterar indelningen och presentationen av lärostoffet, om man accepterar undervisningsanstaltens och undervisningens egen disciplin. Lärarens roll: att konsumera kulturellt stoff för att kunna producera nytt stoff, som i sin tur konsumeras av studerande. D v s producera studenter som kan säljas, en arbetskraft som kan konsumeras. De studerandes roll: konsumera stoffet och samtidigt assimilera den pedagogiska utformningen som förebådar yrkes- och samhällshierarkin.

Systemets enda värdering är att producera och konsumera, vad som helst, men hela tiden mer och mer. Denna värdering är lärarna inte medvetna om och studenterna uppfattar den bara ibland. Men det går inte att komma ifrån att överföringen av kunskaper stärker hierarkins makt över människorna, stärker respekten för maktutövarna, förstärker och bevarar kapitalets makt.

I artikeln i Les Temps Modernes står följande att läsa: ”En verklig kritik av systemet kan man, åtminstone för närvarande och för ett tag framöver, bara åstadkomma genom att här och nu gå till aktion. Aktioner som beslutas och genomförs av dem som deltar. Den kritik av kapitalismen och dess universitet som sker på möten uppslukas och smälter in i systemet även då kritiken framförs inom själva universitetet. Organisationen och dess språkbruk är av samma kött och blod som de fenomen man angriper, även om de är revolutionära till sin innebörd.”

Vad vill detta säga ifråga om organisations former och faran för byråkratisering?

Lyotard: Det är svårt att välja alternativ – punktaktioner, eller organisationer av traditionell typ – för ögonblicket finns inget tredje alternativ. Att återupprätta organisationer, som smågrupperna gör, innebär att man återinför leninismen i dess effektiva form, dvs stalinismen.

Det är ett meningslöst återfall. I synnerhet som sedan fem, sex år en ny revolutionär period inletts.

Dagens problem är att bilda en organisation utan centrum. Det är socialismens gamla problem, liksom ett samhälle utan centrum. I Nanterre möter den revolutionära rörelsen för första gången sitt verkliga problem. Vi har inga exempel att falla tillbaka på. Inte ens Lenin går tillräckligt långt i "Staten och revolutionen".

I den nuvarande situationen är endast aktionen "här och nu" verkningsfull. D v s kritisera systemet praktiskt och tvinga det att kasta sin mask av laglighet som det döljer utsugningen och alienationen med, tvinga det att visa sin natur. Dessa aktioner bryter med den doktrinära praktiken, men de störtar inte kapitalismen. Ändå är de idag det enda möjliga alternativet.

Ur *Kommentar* 1-71

Röda hjälpen i Frankrike:

Franskt vänstersamarbete mot förtrycket

Av Jean Mendelson*

Jean Mendelson beskriver hur skilda franska vänstergrupper funnit möjlighet att samarbeta mot bourgeoisiens förtryck inom Röda Hjälpn.

Under mellankrigsperioden existerade en organisation som kallades *Internationella Röda Hjälpn*, och som stod mer eller mindre direkt under Kominterns politiska ledning. Denna organisation hade tagit till sin uppgift att hjälpa politiska aktivister och överhuvudtaget alla människor som befann sig i konflikt med den borgerliga statens förtryckarapparat, dess polis och rättsväsen, både i dess ”demokratiska” och dess fascistiska former. Internationella Röda Hjälpn, vars sekreterare var den franske kommunisten Jean Chaintron, ville hjälpa alla förtryckets offer, oavsett dessas politiska, religiösa och filosofiska inställning. De talrika nationella sektionerna av Internationella Röda Hjälpn spred sålunda upplysning och drev kampanjer både i samband med kampen för frigivandet av de båda anarkisterna Sacco och Vanzetti i USA, en kamp som slutligen misslyckades, och i samband med kampen för de berömda ”myteristerna i Svarta Havet”, de franska sjömännen som under ledning av kommunisterna André Marty och Charles Villon hade fått besättningen att resa sig på den franska flottan, som 1919 skickats ut för att bekämpa bolsjevikrevolutionen. I detta senare fall lyckades man också utverka aktivisternas frigivning.

1968: Trycket ökar

Sedan händelserna i maj och juni 1968 har den franska bourgeoisien gripits av en stark rädsla, och de tror sig kunna kväva de röster som då höjdes, genom att avsevärt öka trycket mot arbetarnas, böndernas, de intellektuellas och studenternas olika organisationer. Samtidigt har inrikesminister Raymond Marcellin börjat utveckla den löjliga teorin om en ”internationell sammansvärjning”, fjärrdirigerad av en ”hemlig dirigent”, som alltefter omständigheterna har påståtts vara Fidel Castro, Arafat eller t o m Leonid Brezjnev. På grund härav utvisar eller vägrar han uppehållstillstånd under vilken förevändning som helst, för varje aktivist eller vänstersympatisör som inte innehar franskt pass. Sålunda har Daniel Cohn-Bendit, den belgiske ekonomen Ernest Mandel och den engelsk-pakistanske studentledaren Tariq Ali utvisats, och uppehållstillstånd har vägrats alla nordamerikaner som aktivt motsätter sig kriget i Indokina, särskilt Eldridge Cleaver och de afro-amerikanska aktivisterna. Man har även utvisat en parlamentsledamot från vänstern i Grekland, A Brillakis (i exil sedan 1967), vilket hälsades av Aten-juntan som ”en sund åtgärd som bör ge alla anarkister något att tänka på”.

Sådant var läget då man i Paris mot slutet av våren 1970 startade *Röda Hjälpn*, en organisation som igångsattes av en kommitté, vars sekreterare var just den tidigare nämnde Jean Chaintron, vilken sedermera varit politisk kommissarie för Internationella Brigaden i Spanien, aktiv motståndskämpe mot nazisterna, ”befrielseprefekt” 1945. Han har lämnat kommunistiska partiet och är idag medlem av Parti Socialiste Unifié (Förenade socialistiska partiet, PSU). Den kommitté som tog initiativet till skapandet av Röda Hjälpn består i övrigt av personer från mycket skilda kretsar: Jean-Paul Sartre, Georges Montaron (direktör för tidningen ”Témoignage Chrétien”), dr M F Kahn (trotskistisk militant), pastor Georges Casalis, Charles Villon (kämpe i Internationella Brigaden i Spanien, befälhavare för Francs-Tireurs et Partisans Français, gerillarörelsen under åren 1940-44, utesluten ur franska

* Mendelson arbetar inom Röda Hjälpn. Översättning: Christina Sohlberg.

kommunistpartiets centralkommittés politbyrå 1952 tillsammans med sin kamrat från Svarta Havet André Marty, och i juli 1970 utesluten ur partiet, bl a just på grund av sin medverkan i Röda Hjälpens), m fl.

Bred politisk bas

Den nya Röda Hjälpens politiska bas är i stora drag densamma som Internationella Röda Hjälpens. Det faktum att initiativtagarkommittén består av personer från så skilda håll är en av anledningarna till att organisationens enhet kan upprätthållas (en annan är naturligtvis förtryckets omfattning), ty visserligen är den politiska basen densamma, men tydliga skillnader kan också noteras: det rör sig om en rent fransk rörelse som har föga samarbete med liknande rörelser i andra länder. Rörelsen är också mycket fattig, i motsats till Internationella Röda Hjälpens som hade Sovjetunionen bakom sig. Framför allt finns det ingen enhetlig politisk ledning, utan tvärtom deltar ett stort antal olika strömningar i Röda Hjälpens aktiviteter och i dess ledning: politiska rörelser (trotskister, ”maoister”, PSU), studentrörelser (UNEF), religiösa grupperingar och publikationer (”Témoignage Chrétien”, ”Frères du Monde”) vissa fackförbund och jordbruksorganisationer etc.

Röda Hjälpens verksamhet rör sig på två plan: på det inre planet bedriver man aktiva solidaritetsaktioner för fängslade aktivister (exempelvis aktioner mot rättegången mot Alain Geismar), liksom för andra offer för förtrycket, man uttrycker internationell solidaritet (bl a ett möte för Irlands befrielse med Bernadette Devlin och Frank Dogarty) och man har upprättat en stab av advokater vars verksamhet är till allt större nytta. Vad gäller det internationella planet så har man exempelvis skickat pengar och särskilt medicinsk utrustning till den palestinska befolkningen efter de massakrer som i september 1970 förövades av Hussein.

I praktiken svarar Röda Hjälpens verksamhet mot ett dubbelt intresse enligt två grundläggande principer: först och främst utgör organisationen en naturlig mötesplats för skilda, och ibland fientliga riktningar, som här lärt sig samarbeta på en konkret punkt; men det allra viktigaste är ändå att det verksamma stöd som ges till förtryckets offer kan bidra till att omintetgöra den franska bourgeoisieens planer.

Ur *Kommentar 1-72*

Frankrike efter maj 1968

Av Oddvar Lind*

Vänsteroppositionen bekämpas med brutala medel

De maktavande i Frankrike gör allt för att krossa den växande oppositionen mot sämre levnadsförhållanden: Polisens makt och styrka utökas, polisbrutalitet förekommer allt oftare, folk straffas för politisk verksamhet. Oddvar Lind rapporterar här om detta från Frankrike.

Efter det revolutionära uppsvinget i maj 1968, då 10 miljoner arbetare strejkade, har borgerskapet vidtagit en rad repressiva åtgärder för att trygga sin ställning i Frankrike. Ett dussin vänsterorganisationer upplöstes så snart majhändelserna var över. Samtidigt förbjöds alla demonstrationsformer "under valperioden", som det officiellt hette. I praktiken har det senare visat sig nästan omöjligt för organisationer till vänster om kommunistpartiet att få tillstånd att demonstrera.

Nytt uppsving för folkets kamp

Efter ett bakslag hösten 1968 har massornas politiska och ekonomiska kamp i form av strejker, demonstrationer osv. oupphörligt stegrats. Detta hänger samman med att levnadsvillkoren för en allt större del av befolkningen försämrats. t ex genom rationalisering, hårdare arbetstempo, svagare köpkraft, ökad arbetslöshet, lockout, fler arbetsolyckor. Arbetslösheten har på de två senaste åren ökat med 45 procent. De officiella uppgifterna för oktober 1971 uppgår till 4.30 000. Bl a fackföreningarna hävdar att detta är alldeles för lågt räknat, eftersom många arbetslösa inte registreras. De uppskattar den verkliga arbetslösheten till 700 000 (Le Monde 26 okt 1971). Därtill kommer att fler och fler, bönder, småhandlare och hantverkare ruineras och proletariseras i takt med monopolkapitalets framfart. Antalet bönder minskar med ungefär 150 000 om året, en utveckling som forcerats av det franska medlemskapet i EEC.

Detta och andra faktorer har lett till ökat politiskt medvetande och radikalisering bland folk, inte minst när det gäller unga arbetare och bönder, studenter och skolelever. Det är typiskt att allt fler strejker försiggår vid sidan av eller utanför de traditionella fackförbunden (CGT, CFDT, FO), dvs s k vilda strejker. Samtidigt är det viktigt att peka på att nya och mer militanta kampformer har tagits i bruk: ockupationer av fabriker, inspärning av företagsledningen för att ta upp omedelbara krav, företagsmöten, skattestrejker, maskningsaktioner, våldsamma uppgörelser med jordspekulanter på landsbygden, angrepp på poliskaserner som svar på polisbrutalitet etc.

Det är för att hindra en fortsatt förstärkning av folkets rättfärdiga kamp mot kapitalets makt som allt fler repressiva åtgärder vidtagits. Borgerskapet i Frankrike känner sig osäkert och av rädsla för nya revolutionära framstötter satsar de allt på att krossa oppositionen. Särskilt hårt drabbas den revolutionära och progressiva ungdomen. "La chasse aux jeunes" – jakten på de unga – har blivit ett stående uttryck.

De repressiva åtgärderna tar sig uttryck både i förändringar inom det borgerliga parlamentariska systemet (t ex nya lagar) och utanför, dvs genom metoder som strider mot den borgerliga lagstiftningen. Vi skall se lite närmare på hur dessa åtgärder ser ut i praktiken var för sig eller tillsammans.

* OL är fn bosatt i Frankrike.

Polisen förstärks

Armén och polisen är den härskande klassens viktigaste redskap för att hålla folket nere. Efter 1968 har progressiva soldater utsatts för förtryck inomarmén. Anti-gerillaträning har iakttagits på flera håll. Men betydligt viktigare är den utvidgning och utveckling som har försiggått inom polisen. – Inrikesminister Marcellin har fått sin egen specialtränade polis för förtryck: Les Compagnies Spéciales d'Intervention. Denna styrka omfattar tusentals man (2500 bara i Paris) och är specialiserad på att slå ner strejker, demonstrationer, ockupationer av fabriker eller universitet osv. Vidare finns förutom de ordinarie polisstyrkorna som också förstärks: Kravallpolisen, Les Corps Républicains de Sécurité (CRS, ofta kallad SS); de halvmilitära polisstyrkorna Les Gardes Mobiles. Bara i Paris uppgår dessa sammanlagt till 45 000 man. Till detta kommer ett ökande antal polisprovokatörer, agenter och spioner, m a o en utvidgning av underrättelseväsendet (Renseignement Généraux, RG). Vid sidan av detta fungerar parallella underrättelseorganisationer som t ex Service d'Action Civique (SAC) knutet till Gaullistpartiet och flera medborgargarden, som bildats efter maj 1968.

Polisbrutalitet

I praktiken har denna upptrappning inneburit ett ökat antal poliskontroller, razzior, genomsökningar av bilar och hem, arresteringar och andra ”preventiva åtgärder”. Ett par exempel: Mellan den 10 och 22 maj 1971 förhöordes 27 895 personer i Paris-regionen; Inför en planerad Vietnamdemonstration 15 november 1969 arresterades 1500 personer i sk ”preventivt” syfte, varav 60 ledare för olika vänsterorganisationer.

Samtidigt har polisens brutalitet ökat kraftigt. Fallet Richard Deshayes och Alain Jaubert hör till de mest kända, men inte alls unika.

Den 20-årige studenten Deshayes deltog i en demonstration på Place Clichy den 9 februari 1971 för att kräva politisk status åt arresterade vänsterorienterade människor. Utan förvarning och helt försvarslös blev han på nära håll skjuten i ansiktet med en gasgranat varpå hans näsa och ena öga förstördes helt och synen på det andra ögat blev starkt nedsatt. Alain Jaubert, lärare och journalist vid Nouvel Observateur, hjälpte en sårad demonstrant, men utan att själv delta i någon demonstration (han var ute tillsammans med sin familj). Polisen slog klorna i honom och misshandlade honom i flera timmar. När han till polisen sa att han var lärare och journalist, fick han som svar: ”Ännu ett skäl att göra av med dig, ditt svin”. Jaubert tvingades tillbringa två dagar i de beryktade polissängarna på Salle Cusco i Hotell Dieu. Ett otal liknande episoder gör att motsättningarna ständigt skärps.

Provokationer och terror

Bland de mer ”illegala” metoderna som har blivit vanliga, kan vi först nämna polisprovokationer. Den mest kända episoden förra året (1971) ägde rum den 5 juni i Quartier Latin i Paris. I mer än två timmar plundrade civilklädda polisprovokatörer och reaktionära element butikerna i området. Detta skedde en lördagskväll och det är utan tvekan så att det aldrig i vanliga fall tar mer än 10 minuter förrän massiva polisstyrkor infinner sig. Många av butiksinnehavarna hade ringt till polisen flera gånger utan att något hände. Först då plundringen hade avslutats kom polisen. Målet med denna provokation var uppenbarligen att skrämja de vacklande delarna av borgerskapet genom att svartmåla den progressiva ungdomen.

Det ser också ut som om samarbetet mellan polisen och fascistiska organisationer har utvecklats sig. Ett exempel: Flera tusen polismän skyddade och kämpade sida vid sida med Ordre Nouveau, då denna fascistorganisation höll ”valmöte” i Sportpalatset den 9 mars 1971. Det resulterade i den hårdaste konfrontationen mellan vänsterrörelsen och polisen sedan maj 1968 (barrikader och tårgas, 86 sårade polismän etc).

I detta sammanhang kan vi också nämna att det blivit vanligare att arresterade klås upp på polisstationerna för att de ska komma med ”bekännelser” eller ”förklaringar” – eller av rent sadistiska skäl. Det har förekommit vissa fall av tortyr och dråp som kan tillskrivas polisen eller deras medlöpare. Detta kommer kanske klarast till uttryck i de rasistiska kampanjerna mot utländska arbetare på senare tid (Algeriets nationalisering av oljan har t ex använts som förevändning i detta sammanhang). Ett exempel: Den 23 april 1971 sårades algeriern Behar Rehala allvarligt av polisens kulor efter att ha stulit en yoghurt (!) från mjölkmonopolet Coplait i Ivry. Syftet med de rasistiska kampanjerna, som underblåses kraftigt av den reaktionära pressen, är i första hand att splittra de franska arbetarna och de utländska arbetarna och att skrämna småborgarskapet. Under 1971 mördades omkring 15 utländska arbetare till följd av olika rasistiska uppgörelser. Flera utvisningar har också förekommit.

Exempel på fascistisk terror

En lokal, där ca 20 medlemmar av socialistpartiet, PSU, håller möte, angrips med hemmagjorda bomber: 5 personer såras av explosioner eller brännskador, varav 4 allvarligt. Tillståndet för de fyra, som lades in på sjukhuset i Eubonne är fortfarande allvarligt.

Detta är det senaste exemplet på våldshandlingar av nazistisk karaktär, som man bör ta mycket allvarligt. Över 2 000 människor samlades förra söndagen i Eubonne för att demonstrera mot denna terrorverksamhet. Samtidigt beslöt de att upprätta en informationskommitté för att avslöja fascistiska aktiviteter och förbrytelser i sin hemprovins (Val d’Oise) – och göra dessa kända för befolkningen, så att arbetarna ska kunna förbereda sig för omfattande motangrepp.

Le Monde 26 okt 1971

Slutligen vill vi understryka att det under 1971 skett en märkbar upptrappning då det gäller användning av poliser mot strejkande arbetare och inringning av ockuperade fabriker (t ex bilfabriksarbetarna på Renault i Paris och le Mans, järnvägsarbetarna i Avignon, arbetarna i Colgate-Palmolive i Compiègne, gruvarbetarna i Lorraine etc. Se vidare rutan nedan.)

Samtidigt vill vi nämna att trycket på militant fackföreningsfolk och förtroendemän har ökat. Det finns ett flertal exempel på uppsägelser på grund av fackföreningsverksamhet. Fackföreningarna CGT och CFDT har utgivit flera vitböcker för att påvisa dessa förhållanden.

Jean Paul Sartre har sagt om dagens Frankrike att ”staten ännu inte är fascistisk, men dess polis är det redan”. Denna skenbara motsägelse visar att utvecklingen har varit ”ojämn” när det gäller att genomföra fascistiska åtgärder i olika sektorer. Men man måste ändå ha klart för sig att vissa åtgärder av fascistisk natur också tillämpas i andra samhällssektorer, t ex rätts- och fängelseväsendet, undervisningssystemet, radio-TV och vissa delar av den borgerliga pressen och administrationen. Vi kan dessvärre inte behandla alla sektorerna här.

För övrigt får Sartre säkert tillfälle att fördjupa och precisera vad han menar när hans mål kommer upp inom kort. Han står anklagad för ”ärekränkning av polisen”, för artiklar publicerade den 23 maj och 16 juni 1970 (!), dvs för över ett halvt år sedan, i tidningarna ”La Cause du Peuple” och ”Tout”. Enligt lagen riskerar han straff på upp till två års fängelse och böter på maximalt 300 000 franc. Att Sartre nu har ställts inför rätta visar bland annat att motsättningarna inom borgerligheten blivit större, och att den reaktionära fraktionen har övertaget. Det finns mycket som tyder på att detta bara är början.

Rättsväsendet politiseras

I regel blir folk som arresteras inte dömda för politisk verksamhet utan för brott mot strafflagen, dvs som vanliga ”kriminella” – fast med högre straff. Hittills har bara cirka 30 personer åtalats och dömts av Statens säkerhetsdomstol (La Cour de Sureté de l’État). t ex för ”försök

till återupprättande av upplöst organisation”, ”angrepp på statens organisation angrepp på statens säkerhet” osv. De lagstiftande myndigheterna nekar på detta sätt att erkänna den klart politiska karaktären i de handlingar som de arresterade döms för, t ex demonstrationer, strejker, tidningsförsäljning, förlagsverksamhet. Det vanliga är att de arresterade döms för att blivit tagna ”på bar gärning”, dvs uteslutande på polisens vittnesmål. På denna grund kan en enda domare avklara 30-40 arresterade under loppet av ett par-tre förmiddagstimmar. Bara i undantagsfall får de arresterade rätt till försvar eller till att kalla vittnen. Det har bevisats otaliga gånger att polisen kommit med falska vittnesmål. Detta tystas ner automatiskt, liksom polisens brutalitet. Detta ger en föreställning om hur systemet fungerar.

Polis mot strejkande arbetare

Mellan den 15 och 16 april 1970 omringades Vallourecfabriken i den lilla byn Aulnoye-Aimeries i närheten av Maubeuge av 250 Gardes Mobiles (d v s halvmilitära polisstyrkor). Flera medlemmar av företagsledningen hölls sedan tidigt på morgonen inspärrade av 600 arbetare på sina kontor.

...ett sista förhandlingsförsök vid sextiden ger inget resultat. Arbetarna stänger därefter dörrarna för företagsledningen med hjälp av ståltråd – fast beslutna att vänta tills de får ett positivt svar. Men ledningen böjer sig inte, först och främst därför att den fått försäkringar om polisintervention utifrån. Denna låter inte heller vänta på sig (under mellantiden måste telefonen ha använts); vid åttatiden kommer en polismästare för att ”parlamentera” med arbetarnas talesmän, samtidigt som polisstyrkorna samlas i närheten av fabriken.

Överläggningarna fortsätter kvällen igenom, avbrutna av varningar om polisintervention. Vid ett-tiden kommer borgmästaren. Också han föreslår att företagsledningen ska släppas. Men arbetarna svarar nej. De vill först ha garantier för att deras krav blir uppfyllda. Förhållandena på fabriken är ohållbara.

Därefter gör polisen sig beredd att ingripa. Kommunisttidningen *Liberté* beskrev händelserna så här: ”Fabrikssirenerna tjöt dött samtidigt som man emellanåt hörde Internationalen, innan explosionerna kom. Man hörde skrik och tjut. Folk sprang åt alla håll, och kvinnorna som befann sig utanför var rädda. Man kunde inte andas längre. Det rann från ögonen och gjorde ont. Detta varade en halvtimme.

Arbetarna svarade med de medel de hade. De halvmilitära polisstyrkorna angrep inte bara fabriken utan också omgivningarna, och sköt gasgranater mot grupper av bybor och arbetare som befann sig utanför eller nära fabriken. En granat sköts in i sjukstugan, där man redan hade börjat samla de sårade –tolv allt som allt, varav några ganska allvarligt,

Cahiers de Mai, maj 1970

Exempel på straff

Låt oss se på några exempel. Det är vanligt att man döms till:

- 3-12 månaders ovillkorligt fängelse för vad som definieras som ”våld mot polis” (enligt polisens utsago naturligtvis);
- 3-11 månaders ovillkorligt fängelse för vad som kallas ”uppmaning till våld och mord i tryck eller tal” (t ex Alain Geismar);
- 3-12 månaders ovillkorligt fängelse för försäljning av tidningar som förbjudits;
- 3-6 månaders ovillkorligt fängelse för ”förolämpning mot polis”;
- 6-12 månaders ovillkorligt fängelse för att vara i besittning av föremål ”som kan användas som vapen” (!);

- 3-6 månaders ovillkorligt fängelse för ”skadegörelse på offentlig byggnad”.

Bara under det senaste året har flera tusen arresteringar hänförs till dessa kategorier. Det är relativt få som slipper undan med villkorligt fängelse eller böter. Böter används däremot ofta mot den revolutionära pressen i ett försök att knäcka den ekonomiskt. Det samma gäller censuratgärder mot böcker, film och teater. Den senaste boken som förbjöds är den kända danska ”Skolelevens lille röde” (!) utgiven på Maspero. Allt detta sker medan fascist-tidningarna ”Minute” och ”Rivarol” hetsar värre än någonsin.

Det vi här pekat på visar bl a att samarbetet mellan polis, och rättsväsende har blivit alltmer perfekt i försöken att undertrycka vänsteroppositionen. Låt oss se närmare på ett par lagar som genomförts.

Nya repressiva lagar

Bland nya repressiva lagar och beslut som ökar de utövande myndigheternas makt kan nämnas:

- Flera repressiva förordningar som t ex angående hemmets okränkbarhet (dvs rätt till husundersökning) ;
- Förbud mot folkdomstolar (som aldrig har använts annat än vid symboliska domar).
- Lag som innebär förbud mot inspärrande av företagsledning;
- Lag om kollektiva lagöverträdelser (den sk ”anti-casseur”-lagen) ;
- Lagändringsförslag om rätten att skapa organisationer.

Därtill kommer ett beslut om att stärka och göra rättsapparaten effektivare.

Låt oss se litet närmre på de två sistnämnda lagarna. Det viktigaste kapitlet om kollektiva lagöverträdelser som antogs våren 1970 behandlar rätten att undertrycka alla former av ”kommandoaktioner”. Men i realiteten omfattar lagen alla olagliga eller förbjudna aktioner eller demonstrationer. När man då vet hur svårt det är att få tillstånd att arrangera en demonstration i dagens Frankrike, inser man lagens räckvidd.

Om det under en sådan demonstration sker några skador av materiell eller personlig art så ger lagen polisen rätt att förfölja och arresterar vem som helst av deltagarna. De som blir tagna på så sätt, är ekonomiskt ansvariga inte bara för sina egna handlingar utan också för skador som åsamkats av andra i demonstrationen. Enligt lagen kan de arresterade ”i egenskap av demonstrationsdeltagare” faktiskt hållas ansvariga för alla skador som orsakas, också om de orsakats av politiskt rivaliserande grupper eller fientliga organisationer, provokatörer (i samarbete med polisen eller högerextremistiska grupper) eller av polisstyrkorna själva. Om polisen inte lyckas arresterar någon är det demonstrationens organisatörer eller ”ledare” – om sådana finns – som enligt lagen hålls ekonomiskt och rättsligt ansvariga.

Begreppet individuell skuld har därmed ersatts med kollektiv skuld, så att grunden för en godtycklig tillämpning lagts.

Det är desto värre som lagen också kräver stränga fängelsestraff.

Under det år lagen varit i kraft har en rad personer dömts till fängelsestraff och ekonomiska utlägg. För flera betyder det ekonomisk ruin, i synnerhet för familjer med små inkomster.

Om den arresterade är omyndig är det nämligen familjen som måste betala. Den 3 maj förra året (1971) dömdes t ex en frisör vid namn Margiocchi att betala 60 000 F (75 000 kr) för något hans son dömts för.

Lagens ”villkorlighet” har emellertid en klar funktion vid sidan av den ekonomiska aspekten: den ger polisen juridiskt underlag att förfölja och straffa folk de vill ha tag i – det må vara politiska ledare, militanta fackföreningsmedlemmar eller studenter. Det kan t ex ske genom att den först förbjuder demonstrationer och senare företar arresteringar, eventuellt i samband med provokationer om nödvändigt. Enligt lagen är detta möjligt, även om de arresterade inte har medverkat till någonting.

Det sistnämnda lagförslaget är ett klart brott mot lagen om organisationsfrihet (av 1901), en lag som i praktiken redan är starkt urholkad. Förslaget innebär att organisationer ska kunna förbjudas redan innan de har bildats. Sådana förbud kan till och med utfärdas enbart på grundlag av de upplysningar som polisen och underrättelsetjänsten sitter inne med. Det skulle alltså betyda ytterligare makt för Marcellin och hans underlydande.

Det är intressant att lagen gick igenom i nationalförsamlingen med 3/4 majoritet, men förklarades senare stå i strid med konstitutionen av konstitutionsrådet. Det är ett exempel på att motsättningarna inom borgerligheten kan blottas när ”upptrappningen” går för fort. Nu är det ändå troligt att Marcellin och hans folk kommer att gå andra vägar för att få genomfört det de vill. (Se t ex Le Monde 23.7.71 sid 6.)

Information om polisförtryck

För den som vill ha löpande information om den inre politiska utvecklingen i Frankrike finns en rad progressiva tidskrifter att tillgå.

En utmärkt översikt av dessa finns i Le Monde den 3 april 1970. Av de tidskrifter som där tas upp har Kommentrar presenterat några i nr 9/68, 5-6/69, 9/70, 11-12/70 samt 8/71.

Vi vill speciellt nämna *Politique Hebdo*, den enda obundna socialistiska franska veckotidningen f n. Efter att ha upphört med utgivningen under en finansiell rekonstruktionsperiod kommer den sedan den 4 november åter ut regelbundet.

Prenumerationspris: 120 FF/år, 70 FF/halvår.

Adress: 14, 16 rue des Petits-Hôtels, Paris 10e, France.

I bokform behandlas polisförtrycket i en nyutkommen bok: *Les polices de la Nouvelle Société* av Claude Angeli och René Backman, Petite Collection, Maspero, 1 Place Paul-Painlevé, Paris 5e. Pris: 5:90 FF.

Slutsats

Om man ska summera utvecklingen i Frankrike efter maj 1968, kan man slå fast att repressionen inte är selektiv i den meningen att den ”bara” drabbar studenter och intellektuella, så som den borgerliga pressen ofta framställer det. Tvärtom har repressionen ökats och utvidgats till att omfatta ständigt större delar av folket. Förtrycket är hårdast på de områden där klasskampen är som mest skärpt; bland militanta arbetare och studenter och bland bönder (t ex i södra och västra Frankrike) och småhandlare som proletariseras. Huvudmotsättningen mellan arbetarklassen och monopolkapitalet har skärpts av det franska medlemsskapet i gemensamma marknaden. Monopolen raska tillväxt och inflytande i EEC – och konkurrensen mellan dem – har lett till hårdare utsugning av hela det arbetande folket.